

Pro gradu -tutkielma

Lisensiaatintutkielma

Väitöskirja

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	17.6.2008
Tekijä(t)	Heidi Kaasinen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	64
Otsikko	Globalisaation uusi paradigma ja tuotannon uudenlainen osittuminen		
Ohjaaja(t)	Professori Mika Widgrén Assistentti Samuli Leppälä		

Tiivistelmä

Globalisaatiokehitystä on aina ruokkinut ihmisten, tavaroiden, pääomien ja ideoiden kuljetuskustannusten aleneminen. 1980-luvulta lähtien huima teknologinen kehitys on muuttanut kansainvälisen kaupan luonnetta niin merkittävästi, että on esitetty tarvittavan uusi paradigma sen selittämiseksi. Ulkomaankauppaa käydään nyt yhä enemmän välituotteilla ja yksittäisillä toiminnoilla aikaisemman lopputuotteiden vaihdannan sijaan. Tässä tutkielmassa tarkastellaankin talouden globalisaatioprosessin muutosta viime vuosikymmenten aikana. Aihetta tarkastellaan ennen kaikkea yritysten toiminnasta lähtien, toisin sanoen kiinnitetään erityistä huomiota jatkuvasti lisääntyvään yritysten arvoketjujen pilkkomiseen ja yritysten toimintojen osittamiseen ulkomaille eli kansainväliseen ulkoistamiseen. Tutkielmassa keskitytään kansainväliseen kauppaan, joka tässä yhteydessä käsitetään tuotantopanoksen tai tietyn palvelun hankkimisena ulkomailta.

Tutkielmassa globalisaatioprosessia tarkastellaan sekä kansainvälisen kaupan teorioiden että yrityksen teorian make or buy -päättökseen pohjalta. Tarkastelussa käytetään Richard Baldwinin artikkelissaan ”Globalisation: The great unbundling(s)” käyttämää jaottelua globalisaation kahteen suureen osittumiseen eli ajanjaksoihin 1850–1980 ja 1980-luvulta tähän päivään. Tämän tutkielman kannalta keskeinen ero osittumisten välillä on, että 1800-luvulla alkaneessa ensimmäisessä osittumisessa tehtaot ja kulutus voitiin erottaa toisistaan, toisessa osittumisessa puolestaan tehtaot ja toimistot. Toisessa osittumisessa yritysten arvoketjuja on siis alettu pilkkoa entistä hienojakoisemmalla tavalla. Tämän kehityksen on mahdollistanut toisaalta kehittynyt teknologia ja toisaalta avoin maailmanpoliittinen ilmapiiri. Nyt ulkomaille voidaan siirtää myös toimintoja, joiden siirtämistä ei aikaisemmin pidetty mahdollisena. Ensimmäisen osittumisen kansainvälinen kilpailu käytiin hienojakoisimmillaan toimialojen tasolla, nyt sitä käydään myös yksittäisillä työtehtävillä. Enää ei myöskään ole yhtenäistä käsitystä niin sanotuista globalisaation voittajista tai häviäjistä koulutustason perusteella, vaan yhtä lailla korkea koulutusta vaativia työtehtäviä voidaan siirtää pitkiäkin matkoja päähän. Esimerkiksi insinööri voi suunnitella putkistot missä päin maailmaa tahansa, mutta putkimiehen täytyy olla siellä missä putketkin.

Teknologian jatkuvasti kehittyessä yhä uusia työtehtäviä tulee mahdolliseksi siirtää ulkomaille. Arvaamattomuus on yksi uuden paradigman mukaisen globalisaation tärkeimpiä piirteitä. Keskeinen haaste kehittyneille maille onkin, miten pärjätä kovenevassa globaalissa kilpailussa. Globalisaation luonne on niin merkittävästi muuttunut, että vanhoilla resepteillä ei enää pärjätä.

Asiasanat	globalisaatio, ulkoistaminen, kansainvälinen kauppa
Muita tietoja	